

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Petrușca Sergiu în numele inculpaților, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2019, în cauza penală privindu-i pe

FURDUI Alexandru XXXXX, născut
la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;
FURDUI Eugeniu XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.02.2019 – 25.04.2019;

Instanța de apel: 28.05.2019 – 08.10.2019;

Instanța de recurs: 16.01.2020 – 26.02.2020.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 25 aprilie 2019, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, Furdui Alexandru și Furdui Eugeniu au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-le stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale fiecăruia, ceea ce constituie 30.000 lei.

Cererea acuzării privind încasarea în mod solidar din contul lui Furdui Alexandru și Furdui Eugeniu a sumei de 1216 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, s-a respins ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Furdui Alexandru și Furdui Eugeniu, la data de 07 octombrie 2018, în jurul orelor 21:00, aflându-se pe teritoriul SRL „Stilfer” din XXXXX, acționând cu intenție unică împreună cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, fiind în stare de ebrietate alcoolică, și astfel fiind în loc public, acționând cu intenție directă, încălcând

grosolan ordinea publică, din intenții huliganice, dându-și seama de acțiunile lor prejudiciabile, exprimând lipsă de respect și manifestând o neglijare premeditată și demonstrativă a conduitei sale în societate, urmărind manifestarea bravurii, demonstrarea atitudinii sale sfidătoare față de cei din jur, fără careva motive, au inițiat un conflict cu Furdui Mariana, Cazacu Ludmila, Bețco Valentina, Meleca Nicolae și Cîrpa Ion, devenind agresivi, intenționat, li-au aplicat acestora multiple lovituri în regiunea feței și a capului, concomitent adresându-le cuvinte necenzurate și amenințându-i cu aplicarea violenței fizice periculoase pentru viață și sănătate, cauzând astfel părților vătămate dureri fizice și leziuni corporale. În rezultatul acțiunilor intenționate a lui Furdui Alexandru, Furdui Eugeniu și a unei persoane în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, lui Cîrpa Ion potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 201802P3790 din 11.10.2018, i-a fost cauzată echimoză la nivelul brațului stâng, ce se califică ca vătămare corporală neînsemnată; lui Meleca Nicolae, conform raportului de constatare medico-legală nr.201802P3767 din 09.10.2018, i-a fost cauzată echimoză la nivelul feței și fosa axilară stângă, escoriații la nivelul abdomenului și în regiunea lombară stângă cea ce se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

3. Nefiind de acord cu sentința, apel a fost declarat de către procuror care în termen legal a atacat sentința cu apel, solicitând admiterea apelului și casarea parțială a sentinței din motivul ilegalității în parte a sentinței, prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat de a fi încasate cheltuielile judiciare din contul condamnaților în sumă totale de 1216 lei.

În argumentarea apelului declarat, procurorul a invocat următoarele:

- sentința este neîntemeiată în partea respingerii cerinței acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpaților în mod solidar;
- deși instanța de judecată, a dat apreciere corectă circumstanțelor de fapt a cauzei și i-a condamnat pe Furdui Alexandru și Furdui Eugeniu în baza art.287 alin. (2) lit. b) din Codul penal, stabilindu-le pedeapsa penală în limitele legale ale normelor Codului penal, totuși, instanța urma să dispună încasarea de la inculpați în mod solidar în beneficiul statului a sumei de 1216 lei, ceea ce reprezintă cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea examinărilor medicale în rezultatul cărora au fost întocmite raportul de constatare nr. 201802P3790 din 11.10.2018, raportul de constatare nr. 201802P3767 din 09.10.2018. raportul de expertiza judiciară nr. 201802D2596 din 30.11.2018 și raportul de expertiză judiciară nr. 2018D2597 din 04.02.2018.

4. Avocatul Petrușca Sergiu în instanța de apel a depus referință a apelul declarant de către procuror, menționând că este depus peste termen, nefondat și lipsit de suport legal, din care motiv solicită a fi respins, cu menținerea hotărârii atacate.

În argumentarea referinței declarat, procurorul a invocat următoarele:

– sentința atacată de procuror a fost emisă la data de 25.04.2019 rezultând că termenul limită, până la care procurorul era în drept să depună apel, a fost data de 10.05.2019, însă procurorul (care a fost prezent în ședința de judecată în care s-a pronunțat sentința atacată) a depus apel abia la data de 13.05.2019;

– procurorul nu a solicitat repunerea în termen a apelului și, respectiv, nu a prezentat nici un argument și nici o dovadă (probă), ce ar confirma că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, așa după cum prevede art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală;

– apelul procurorului este nefondat, dat fiind că solicitarea formulată în apel privitor la dispunerea încasării cheltuielilor judiciare din contul condamnaților este contrară prevederilor Codului de procedură penală și practicii judiciare;

– ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării;

– potrivit practicii judiciare constante, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului (condamnatului).

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2019, a fost admis apelul procurorului cu casarea parțială a sentinței, în partea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia s-a încasat de la Furdui Alexandru și Furdui Eugeniu în beneficiul statului suma de 1216 lei.

6. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a considerat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpaților Furdui Alexandru și Furdui Eugeniu care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Sentința primei instanțe a fost contestată numai în partea cheltuielilor judiciare, iar ce ține de încadrarea juridică, vinovăție și stabilirea pedepsei, sentința nu a fost atacată.

Instanța de apel a constatat că, instanța de fond just a individualizat pedeapsa în baza art. art. 7, 75 Cod penal, și totodată, corect a aplicat pedeapsa sub formă de amendă, care este una echitabilă și proporțională infracțiunii comise.

Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate a remarcat că, prima instanță neîntemeiat a respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpaților în sumă de 1216 lei în legătură cu efectuarea expertizei judiciare.

În conformitate prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut ca fiind justificate solicitările procurorului privind încasarea de la inculpații a cheltuielilor judiciare, or, potrivit normelor legale menționate cheltuielile judiciare solicitate pentru efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi trecute în contul inculpaților.

În aceeași ordine de idei, nu a reținut afirmațiile instanței precum că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, iar plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la art. 143 alin.(1) Cod de procedură penală se face din contul bugetului de stat.

Subsecvent, Curtea de Apel a menționat că, potrivit Legii nr. 316 din 22.12.2017 „pentru modificarea și completarea unor acte legislative” în vigoare din 09.02.2017, au fost operate modificări la art. 143 Cod procedură penală, potrivit cărora aliniatul (2) al articolului 143 Cod procedură penală a fost abrogat. În acest sens, instanța de apel reiterează că potrivit modificărilor operate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 a fost exclus art. 143 alin. (2) Cod procedură penală, potrivit căruia „Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”, prin urmare normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul statului a cheltuielilor judiciare, ce constituie cheltuieli legate de expertiza judiciară. În consecință, potrivit legii, se impune soluția enunțată în concluzie.

7. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar a declarat avocatul Petrușca Sergiu în numele inculpaților, care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 16) Cod de procedură penală, solicită casarea integrală a deciziei ca fiind nefondată și lipsită de suport legal, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, avocatul indică că, la pronunțarea deciziei, instanța de apel a ignorat argumentul apărării precum că apelul declarat de procuror a fost depus peste termen. Astfel, reieșind din faptul că sentința a fost emisă la data de 25.04.2019, rezultă că termenul limită a fost data de 10.05.2019 inclusiv, însă procurorul (care a fost prezent la ședința de judecată) a depus apelul la data de 13.05.2019. La depunerea apelului, procurorul nu a solicitat repunerea în termen a apelului și respectiv nu a prezentat nici un argument și nici o probă, ce ar confirma că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Au fost ignorate argumentele părții apărării precum că apelul procurorului este nefondat, dat fiind că solicitarea formulată este contrară prevederilor Codului de procedură penală, Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, precum și contrar practicii judiciare a Curții de Apel Chișinău și Curții Supreme de Justiție.

8. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Referitor la invocarea de către recurent a declarării tardive de către procuror a apelului, Colegiul penal consideră că aceasta este neîntemeiată din următoarele considerente

Conform prevederilor art. 231 alin. (5) Cod de procedură penală, *dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.*

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1163 din 28.11.2018 cu privire la transferul unor zile de odihnă în anul 2019, ziua 10 mai s-a considerat zi de odihnă. Astfel, ultima zi de depunere a apelului a fost 13.05.2019 prin urmare, apelul a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Recurentul indică ca temei de drept pentru casarea deciziei recurate pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, însă, de fapt, invocă dezacordul cu soluția instanței de apel privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în mărime de 1216 lei, suportate în legătură cu efectuarea raportul de constatare nr. 201802P3790 din 11.10.2018, raportul de constatare nr. 201802P3767 din 09.10.2018, raportul de expertiza judiciară nr. 201802D2596 din 30.11.2018 și raportul de expertiză judiciară nr. 2018D2597 din 04.02.2018.

Colegiul penal evidențiază că, din conținutul recursului declarat de către avocat, rezultă că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților, însă critică decizia instanței de apel numai în latura civilă, privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 1216 lei.

În atare circumstanțe, având în vedere că autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de fond și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților, Colegiul nu se va pronunța asupra acestor aspecte, dar va analiza alegațiile recurentului în privința hotărârii instanței de apel referitor la încasarea cheltuielilor de judecată.

Cu referire la solicitarea recurentului precum că instanța de apel nefondat a dispus încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor de judecată în beneficiul statului, Colegiul reține ca fiind argumentată poziția instanței de apel în acest sens, poziție pe care o preia și instanța de recurs, or potrivit art. 227 Cod de procedură penală, *cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.*

Conform alin. (2) art. 229 Cod de procedură penală, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.*

Prin urmare, în cazul supus judecării, Colegiul constată că cheltuielile judiciare în sumă de 1216 lei au fost suportate în legătură cu efectuarea raportul de constatare nr. 201802P3790 din 11.10.2018, raportul de constatare nr. 201802P3767 din 09.10.2018, raportul de expertiza judiciară nr. 201802D2596 din 30.11.2018 și raportul de expertiză judiciară nr. 2018D2597 din 04.02.2018.

Subsidiar, Colegiul reține că, obligația inculpaților de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante prescrise la art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, iar temei pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocat în numele inculpaților nu există și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea lui ca fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea hotărârii atacate.

10. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Petrușca Sergiu în numele inculpaților, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2019, în cauza penală privindu-i pe Furdui Alexandru XXXXX și Furdui Eugeniu XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 martie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion